

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि.
कोकण परिमंडळ कार्यालय
ग्राहक तक्रार निवारण मंच रत्नागिरी

ग्राहक तक्रार क्र. 11/2017

दाखल

दि. 10.07.2017

श्री. नितीन शरद वैद्य, उ
मौजे कोंभे-तुळशी
रत्नागिरी

तक्रारदार ग्राहक

विरुद्ध

कार्यकारी अभियंता, महावितरण
विभागीय कार्यालय रत्नागिरी

विरुद्ध पक्षकार

सदस्य

- 1) श्री. एस. एस. तायडे,
प्रभारी सचिव तथा कार्यकारी अभियंता
- 2) श्री. सुहास भा.माईणकर
सदस्य

ग्राहकाच्या वतीने

- 1) श्री. अनिल गजानन बापट (ग्राहक)

विरुद्ध पक्षकाराच्या वतीने

- 1) श्री. नारायण वामन आजगांवकर
अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता,
विभागीय कार्यालय, रत्नागिरी
- 2) श्री. संजय प्रभाकर पाटील
सहाय्यक लेखापाल
शहर उपविभाग
- 3) श्री. कनिष्ठ अभियंता, आडिवरे, राजापूर-1

**नियामक आयोग, [ग्राहक तक्रार निवारण]
लोकपाल (ओम्बुडस्मन)] विनिय 2006 8.2 चे तरतुदीनुसार :**

गाऱ्हाण्याचे संक्षिप्त स्वरुप

श्री. नामदेव मोर्ये यांचे मालकीची मौजे कोंभे, ग्रामपंचायत वाडा-पेठ, ता.राजापूर येथे कलम बाग असून सदर मिळकत 25.06.2007 मध्ये खरेदी खताने श्री. नितीन शंकर वैद्य व परिक्षित नितीन वैद्य यांनी खरेदी केली आहे. या जागेत १९.१२.२००५ पासून कृषी वीज जोडणी व्दारे शेती पंपासाठी वीज पुरवठा सुरु आहे. त्याचा ग्राहक क्र.२१४०७००००३७७ असा आहे. सदर बागायत श्री. अनिल गजानन बापट यांनी पांच वर्षासाठी दि.१०.०१.२०१५ रोजी कराराने घेतली असल्याचे तक्रारदाराचे म्हणणे आहे. वरील वीज जोडणीचे दि.३०.०९.२०१५ ते ३१.१२.२०१५ या कालावधीचे देयकात वीज वापर युनिट्स १५८१ दाखविले असून सदर वीज वापर अवास्तव असल्याने दि.३०.०१.२०१६ रोजी श्री. बापट यांनी मीटर विश्वासाह नसल्याने मीटर त्वरीत बदलून मिळणेविषयी वाजवी बील मिळणेविषयी कनिष्ठ अभियंता, आडिवरे यांचेकडे अर्ज केला. तर दि.१७.०२.२०१६ रोजी महावितरणने विद्युत कायदा कलम 56(1) अनुसार थकबाकी रु. ६०२७/- ७ दिवसाचे आत न भरल्यास विद्युत पुरवठा खंडीत करण्याची नोटीस दिली. ही नोटीस बेकायदेशीर असल्याचे तक्रारदाराचे म्हणणे आहे व सदर नोटीस, आपल्या विनंतीअर्जावर कोणतीही कार्यवाही न करता, आकसाने पाठवून ७ दिवसानंतर अवैधरित्ये दि.२६.०२.२०१६ रोजी दुपारनंतर महावितरणने खंडित केला गेणेकरुन दि.२७.०२.२०१६ व 28.०२.२०१६ ला सुट्टी असल्याने तक्रारदारास वरिष्ठांकडे दाद मागता येणार नाही.

वरिष्ठांकडे दूरध्वनीवरुन संपर्क साधून वीज पुरवठा खंडीत केल्याची कल्पना देऊनही वरिष्ठानी दुर्लक्ष केले. त्यामुळे १२/१५ दिवस बागेला पाणी देऊ न शकल्याने तक्रारदाराचे सुमारे 1५. 16000/- चे नुकसान नाले. त्याची भरपाई व्हावी तसेच नालेल्या मनस्तापापोटी व मानहानीपोटी रु. 50,000/-मिळावे अशी तक्रारदाराची मागणी आहे. तक्रारदाराने वरील मीटर योग्य रिडींग दाखवत नाही अशी शंका असल्यामुळे मीटर तपासण्याची व बदलण्याची मागणी केली. तक्रारदार ग्राहकाच्या विनंतीनुसार विरुद्ध पक्षकार यांनी तपासणीसाठी ग्राहकाचा मीटर बदलून ३० जुना तपासणीसाठी रत्नागिरी येथे विण्यात आला. परंतु सदर मीटर ३ फेज मीटर नियमानुसार तक्रारदार ग्राहकासमोर तपासण्यात आला नाही. मीटर चाचणी मशीनचे दि.२२.०९.२०१४ नंतर सक्षम यंत्रणेने अंशांकन (calibration) केले नसल्याने मशीनव्दारे केलेली मीटर चाचणी वैध मानता येत नाही. म्हणून मीटर चाचणी रक्कम 1५. 500/- NABL Kolhapur येथे चाचणी करुन मिळावी यासाठी 08/08/2016 मध्ये महावितरणने कार्यवाही केली नाही.

विभागीय कार्यालय, महावितरण, रत्नागिरी यांचेकडे वरील सर्व गोष्टींबाबत तक्रार करुनही कोणतीही कारवाई न होता पत्राचे उत्तर देखील मिळाले नाही. अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाकडे डिसेंबर २०१६ मध्ये तक्रार दाखल केली व त्यांच्या ११ मे २०१७ च्या निर्णयाची अंमलबजावणी महावितरणने केली नाही. सबब तक्रारदार श्री. नितिन वैद्य यांनी दि. १०.07.2017 मध्ये मंचाकडे तक्रार दाखली

केली व श्री. नितिन वैद्य यांनी श्री अनिल गजानन बापट यांस मंचासमोर त्यांचे वतीने उपस्थित रहाण्यास व निवेदन सादर करण्यास नामनिर्देशित केले.

वीज वितरण कंपनीची भूमिका

दि. १२.०७.२०१७ रोजी विरुद्ध पक्षकाराना नोटीस देऊन याबाबत आपले म्हणणे सादर करण्याबाबत मंचाने कळविले. विरुद्ध पक्षकारांनी आपल्या दि.२९.०७.२०१७ च्या पत्रान्वये प्रस्तुतप्रकरणी आपले निवेदन सादर केले ते असे

- 1) वीज ग्राहक तक्रार क्र.२१४०७००००३७७ ही शेतीपंप वीज जोडणी असून महावितरणचे अभिलेखानुसार ती श्री. नामदेव स.मोर्ये यांचे नावे आजतागायत आहे. अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाकडील तक्रार क्र. १३७ दिनांक २१/१२/२०१६ चे कारणमिमांसेतून सदर श्री. नामदेव स. मोर्ये हे मयत आहेत असे दिसून येते.
- 2) अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण मंचाचा आदेश दि. ११/०५/२०१७ अन्वये आदेशीत करूनही सध्याचे वापरदार श्री. नितिन शरद वैद्य यांनी वीज जोडणीचे नाव बदलणेकरिता आजतागायत कोणतीही कारवाई केलेली नाही. मात्र श्री. अनिल गजानन बापट हे श्री. नितिन शरद वैद्य यांच्या बरोबरील दिनांक १०/०१/२०१५ च्या साध्या पत्रावर करून दिलेल्या करारनाम्याच्या आधारे आपलेकडे सदर तक्रार करीत आहेत. याचाच अर्थ श्री. बापट हे महावितरणचे ग्राहक नाहीत या तांत्रिक मुद्द्याच्या आधारावर ती फेटाळावी अशी या कार्यालयाची विनंती आहे.
- 3) तक्रारदाराने तक्रारीत उल्लेखिलेले मीटर चाचणीबाबतचे आक्षेप या कार्यालयास मान्य नाहीत. कारण महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग विनियम २००५ अन्वये विद्युत पुरवठा संहिता आणि पुरवठ्याच्या इतर अटी चे कलम १४.४.२ अन्वये मीटरची तपासणी आयोगाने मान्यता दिलेल्या सुविधा केंद्रावर म्हणजेच विभागीय कार्यालयाचा मीटर चाचणी कक्षात मीटरची तपासणी करून घ्यावयाची आहे. त्याबरोबरच संदर्भातील मीटरची चाचणी ही रत्नागिरी विभागीय कार्यालयाच्या अखत्यारितील मीटर चाचणी कक्ष, रत्नागिरी येथे दिनांक २९/०२/२०१६ रोजी करणेत आली व मीटर चाचणी अहवाल क्र. १३९५ दिनांक २९/०२/२०१६ अन्वये मीटर योग्य रितीने चालत असल्याचे आढळले. सबब, तपासणी ₹ 30,000/- 500/- परत देण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही.
- 4) तक्रारदाराच्या म्हणण्याप्रमाणे संदर्भातील मीटर NABL,Kolhapur येथे तपासणीचा असल्यास तेथील TQA Lab मधील निव्वळ तपासणीचा खर्च रु. ९५००/- अधिक जीएसटी एवढे ग्राहकास भरावे लागतील. याउपर मीटरची वहातूक इत्यादिचा खर्च हा वेगळा राहिल.
- 5) अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, रत्नागिरी यांचा आदेश दिनांक ११/०५/२०१७ अन्वये महावितरण वीज पुरवठा खंडीत करण्याची प्रकीयाबाबत विद्युत कायदा २००३ चे कलम ५६ चे काटेकोरपणे पालन करीत आहे.
- 6) महाराष्ट्र शासन राजपत्र दिनांक २०/०४/२००६ चे कलम १७.१५.५ अन्वये तक्रारदाराला कोणत्याही प्रकरणी अप्रत्यक्ष, परिणामरूप , अनुषंगीक, दंडात्मक संधी अथवा लाभाचे नुकसान यासाठी भरपाई मिळण्याचा हक्क रहाणार नाही.

तक्रारीबाबत दि.२३.०८.२०१७ रोजी सुनावणी घेण्यात आली. सुनावणीचे तारखेस तक्रारदाराचे वतीने प्रतिनिधी श्री अनिल गजानन बापट व विरुद्ध पक्षकार श्री नारायण वामन

आजगांवकर, अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता, रत्नागिरी, श्री. संजय प्रभाकर पाटील, सहाय्यक लेखापाल, राजापूर-१ उपविभाग, श्री. रोहित पर्शुराम भंडारे, कनिष्ठ अभियंता, आडिवरे, राजापूर-१ उपविभाग

तक्रारदाराचे प्रतिनिधी श्री. बापट यांनी युक्तिवाद करतेवळी श्री. व श्री. बापट यांच्यातील करार कशा प्रकारे केला जावा याच्याशी विरुद्ध पक्षकाराचा कोणताही संबंध नसल्याचे सांगितले. श्री. नितीन वैद्य हे ग्राहक असून त्यांचे वतीने अधिकारानुसार श्री. बापट प्रतिनिधी करीत आहेत असे प्रतिनिधीने सांगितले.

वीज जोडणी नियमबाह्य पध्दतीने तोडण्यात आली. त्याबद्दल दंड करण्याची मागणी केली. मीटर चाचणी यंत्र हे calibrate केलेले नसल्याचे सांगून त्याबाबत जोडलेल्या पुराव्याकडे लक्ष वेधले शिवाय अशा यंत्राद्वारे केलेली मीटर चाचणी वैध नसल्याने रु. ५००/- तसेच नुकसान भरपाई पोटी १५,१६,०००/- व मनस्ताप व मानहानीपोटी रु. ५०,०००/- मिळावेत अशी मागणी केली व त्यापुष्टयर्थ मा. विद्युत लोकपाल, नागपूर यांनी अभिवेदन क्र. ५३/२०१५ प्रकरणी दि. २०.०७.२०१५ रोजी दिलेल्या निकालाचा दाखला देऊन त्या निकालाची प्रत सादर केली.

विरुद्ध पक्षकाराचे वतीने युक्तिवाद करतेवळी श्री. आजगांवकर यांनी श्री. मोर्ये यांचे नावे वीज जोडणी असून अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाचा आदेश होऊनही वैद्य यांनी नांव बदलासाठी अर्ज केला नाही. बापट यांच्यातील करार साध्या पत्रावर असल्याने हा वितरणचे ग्राहक नाहीत या तांत्रिक मुद्द्यावर तक्रार फेटाळण्यात यावी असे सांगितले. जर श्री. बापट हे ग्राहक नसतील तर पुढे तक्रारी बाबत सुनावणी घेण्याचा प्रश्नच नाही.

यावर मंचाने कायद्यातील 'consumer' या शब्दाची व्याख्या लक्षात घेता नितीन वैद्य हे ग्राहक असल्याने (कारण वरील वीज जोडणीचा वापर श्री. वैद्य, मिळकत खरेदीनंतर करीत) वैद्य यांनी बापट यांना त्यांचे प्रतिनिधी म्हणून काम करण्याचा अधिकार दिल्याने उपस्थित केलेल्या तांत्रिक मुद्द्यावर तक्रार फेटाळता येणार नाही असे सांगितले.

यानंतर मीटर चाचणी संदर्भात यंत्र calibrate केले नसल्याचे मान्य केले.

तक्रारदारास मीटर NABL Kolhapur कडे तपासवायाचा असेल तर रु. ९५००/- GST इतका मीटर वहातुकीच्या खर्चाव्यतिरिक्त खर्च येईल. त्यामुळे तक्रारदारानी हे मान्य केल्यास त्यानुसार व्यवस्था करता येणार असल्याचे विरुद्ध पक्षकारने सांगितले.

यावर मंचाने सांगितले की तक्रारदारास NABL मान्यता प्राप्त सुविधा केंद्राची यादी द्यावी जेणेकरून तक्रारदार सोयीच्या ठिकाणी मीटर तपासणी करून घेऊ शकतील.

विद्युत कायदा कलम ५६ चे काटेकोरपणे पालन करीत असल्याचे विरुद्ध पक्षकारने लेखी स्पष्टीकरणात म्हटले परंतु तक्रारदाराने याबाबत आक्षेप घेतला. त्यासंबंधी मंचाने कलम ५६ (१) च्या तरतुदीकडे लक्ष वेधून दिलेली ७ दिवसांची नोटीस ही पूर्णतः बेकायदेशीर असल्याचे सांगून विरुद्ध पक्षकारच्या अशा वर्तनाबाबत तीव्र नाराजी व्यक्त केली. उपस्थित प्रतिनिधीने ही चूक मान्य केली व भविष्यात योग्य ती दक्षता घेण्याचे मान्य केले.

विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच आणि विद्युत लोकपाल) विनियम, २००६ च्या ८.२ (C) अन्वये तक्रारदाराला कोणत्याही प्रकरणी अप्रत्यक्ष, परिणामरूप, अनुषंगीक, दंडात्मक संधी अथवा लाभाचे नुकसान यासाठी भरपाई मिळण्याचा हक्क राहणार नाही.

कारणमीमांसा

विद्युत कायदा, २००३ चे कलम २ (१५) मधील 'Consumer' या शब्दाची व्याख्या येथे लक्षात घेणे गरजेचे आहे.

"Consumer means any person who is supplied with electricity for his own use by a licensee or the Government or by any other person engaged in the business of supplying electricity to the public under this Act or any other law for the time being in force and includes any person whose premises are for the time being connected for the purpose of receiving electricity with the works of a licensee, the Government or such other person, as the case may be; "

श्री. मोर्ये यांचेकडून श्री. नितीन वैद्य व अन्य यानी मिळकत खरेदी केली ज्यात वीज पुरवठा सन २००५ पासून सुरु आहे. साहजिकच वरील व्याख्येमुळे श्री. वैद्य हे ग्राहक आहेत. श्री. नितीन वैद्य यानी श्री. बापट यास सदर तक्रारी संदर्भात मंचासमोर उपस्थित रहाण्यास व निवेदन सादर करण्यास नामनिर्देशित केले असल्याने वैद्य व बापट यांच्यातील साध्या करारपत्राचा विरुद्ध पक्षकारानी युक्तिवादात केलेला उल्लेख संदर्भहीन व तथ्यहीन आहे.

दि.१५.०१.२०१६ चे देयक अवास्तव ₹ १,००,०००/- दर्शवित असल्याने तक्रारदाराने दि.३०.०१.२०१६ रोजी मीटर तात्काळ बदलून वाजवी बील देणेबाबत कनिष्ठ अभियंता, महावितरण, आडिवरे यांचेकडे अर्ज केला.

महावितरणचे दि.१५.०१.२०१६ चे देयक दि. ३०.०९.२०१५ ते दि.३१.१२.२०१५ या कालावधीसाठी असून पूर्णांक देयक रु. ८१००/- असून थकबाकी रु. ६०२७/- ₹ ८७,०००/-

ज्या यंत्राद्वारे (३ Ph LT Accuchek) तक्रारदाराच्या वरील मीटरची चाचणी करून मीटर बरोबर असल्याचे तक्रारदारास विरुद्ध पक्षकारानी दि.०३/०३/२०१६ रोजी कळविले त्या यंत्राचे अंशांकन प्रमाणपत्र (Calibration Certificate) त्या दिवशी अस्तित्वात नव्हते. दि. २२/०९/२०१४ नंतर असे प्रमाणपत्र घेण्यात आले नसल्याचे सादर दस्तऐवजावरून दिसते. त्यामुळे सदर मीटर तपासणी वैध नाही त्यामुळे या कामी भरलेली रक्कम ₹ ५००/- तक्रारदारास परत मिळावी अशी त्याची मागणी आहे.

तक्रारदार ग्राहकाच्या वीज बीलाचे सी.पी.एल चे निरीक्षण केले असता असे दिसून येते की तक्रार ग्राहकाची डिसेंबर २०१५ बीलाविषयी तक्रार होती ते बील फॉल्टी स्टेटसने दिलेले आहे.व त्यानंतर मार्च २०१६ च्या बीलामध्ये मीटर रिडींग उपलब्ध नाल्यामुळे एकुण रिडींगचे बील तक्रारदार ग्राहकास देण्यात आलेले आहे परंतु डिसेंबर २०१५ मध्ये देयक रक्कम ₹ ५००/- केलेली नाही. यावरून मीटर व्यवस्थित (Normal) असल्याचे निदर्शनास येते. जरी तक्रारदार ग्राहकास मीटर NABL मध्ये तपासणी करायची असेल तर विरुद्ध पक्षकार कडे तपासणी रक्कम भरून मीटर तपासणी करण्याची ग्राहकास मुभा राहिल.

तक्रारदार ग्राहक यांची डिसेंबर २०१५ च्या बीलाबाबत तक्रार होती विरुद्ध पक्षकार यांनी ₹ ५००/- चे बील दुरुस्त करून दिले आहे, व ग्राहकास सप्टेंबर २०१७ च्या बीलामध्ये १७३१रु. क्रेडीट देण्यात येणार असल्याचे कळविलेले आहे

खालीलप्रमाणे आदेश करणेत येत आहे.

† 0-00

- 1) तक्रारदार ग्राहक यांचे डिसेंबर २०१५ चे बील नियमाप्रमाणे त्वरीत दुरुस्त करून देण्यात यावे.
- 2) विद्युत कायदा २००३ कलम ५६ धील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- 3) तक्रारदार ग्राहकाने मीटर चाचणी करण्यासाठी भरलेले रु.५००/- परत करण्यात यावे.
- 4) या आदेशाविरुद्ध अर्जदारास अपील करावयाचे असल्यास खालील पत्त्यावर हा आदेश मिळाल्यापासून ६० दिवसात अपील दाखल करता येईल.

0-00 :- 0-00/0-00

विद्युत लोकपाल

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग,

६०६/६०८, केशवा,

बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, मुंबई ४०००५

फोन नं. ०२२- 26592965

श्री .एस.एस.तायडे

0-00, 0-00/0-00/ कार्यकारी अभियंता

ग्रातनिमं, कोकण परिमंडल

दिनांक :- 11.10.2017

ठिकाण :- रत्नागिरी.

मी, श्री. सुहास भालचंद्र माईणकर, सदस्य ग्राहक तक्रार निवारण मंच, कोकण नोन, महावितरण, रत्नागिरी, सदस्य सचिवांच्या वरीलप्रमाणे नमूद निर्णयात मंचापुढे उपस्थित नालेल्या सर्व मुद्द्यांचा परामर्श घेतलेला दिसत नाही. त्यामुळे वरील नमूद निर्णयाशी मी सहमत नाही. यास्तव प्रस्तुत तक्रार प्रकरणी मा-0-00 स्वतंत्रपणे 30 सकारण खालीलप्रमाणे नोंदविले आहे.

प्रस्तुत तक्रार प्रकरणी तक्रारीचे स्वरूप, विरुद्ध पक्षकाराचे म्हणणे, सुनावणी दरम्यान उभयपक्षी केलेला युक्तिवाद व त्यानंतर सादर केलेला लेखी युक्तिवाद व दाखल दस्तऐवज लक्षात घेता मंचाचे विचारार्थ प्रामुख्याने खालील मुद्दे उपस्थित होतात.

- 1) श्री. नितीन शरद वैद्य हे ग्राहक आहेत काय ?
- 2) महावितरणला मीटर चाचणीचा अधिकार आहे काय ? मीटर चाचणी फी रु. ५००/- परत मिळण्यास तक्रारदार पात्र आहे काय ?
- 3) दि.१५.०१.२०१६ चे देयक तक्रारदारास दुरुस्त करून मिळावे का ?
- 4) महावितरणने वीज कायदा कलम ५६(१) खालील नोटीस देताना कायद्याचा भंग केला आहे काय?
- 5) पाणीपुरवठा खंडीत नाल्याने रु. १६,०००/- नुकसान भरपाई मिळणेस तक्रारदार पात्र आहे काय?
- 6) मनस्ताप व मानहानीपोटी रु. ५०,०००/- नुकसान भरपाईस तक्रारदार पात्र आहे काय?
- 7) तक्रारदार रु. २०००/- इतक्या खर्चाचा पुनर्भरणा मिळणेस पात्र आहे काय?

वरील सर्व मुद्द्यांबाबत माने मत स्वतंत्रपणे व सकारण खालीलप्रमाणे नोंदविले आहे.

कारणमीमांसा

मुद्दा क्र.१ :- पक्षकारानी दि.२३.०८.२०१७ रोजी सुनावणी दरम्यान श्री. बापट हे ग्राहक नसल्याने तांत्रिक मुद्द्यावर तक्रार फेटाळण्यात यावी असा प्राथमिक मुद्दा उपस्थित केला.

मंचाच्या वरील आदेशात या मुद्द्यासंबंधी असलेल्या कारणमीमांसेशी मी पूर्णतः सहमत असल्याने श्री. वैद्य हे ग्राहक असल्याचे मा-~~०६६ ०० १०६~~

मुद्दा क्र.२ :- दि.१५.०१.२०१६ चे देयक अवास्तव ~~३० १ ३०० ०६६ ३६० ०६००~~ दर्शवित असल्याने तक्रारदाराने दि.३०.०१.२०१६ रोजी मीटर तात्काळ बदलून वाजवी बील देणेबाबत कनिष्ठ अभियंता, महावितरण, ~~१ ०० ३०~~ यांचेकडे अर्ज केला.

महावितरणचे दि.१५.०१.२०१६ चे देयक दि. ३०.०९.२०१५ ते दि.३१.१२.२०१५ या कालावधीसाठी असून पूर्णांक देयक रु. ८१००/- असून थकबाकी रु. ६०२७/- ~~१ ०६६~~

ज्या यंत्राद्वारे (३ Ph LT Accuchek) तक्रारदाराच्या वरील मीटरची चाचणी करून मीटर बरोबर असल्याचे तक्रारदारास विरुद्ध पक्षकारानी दि.०३/०३/२०१६ रोजी कळविले त्या यंत्राचे अंशांकन प्रमाणपत्र (Calibration Certificate) त्या दिवशी अस्तित्वात नव्हते. दि. २२/०९/२०१४ नंतर असे प्रमाणपत्र घेण्यात आले नसल्याचे सादर दस्तऐवजावरून दिसते. त्यामुळे सादर मीटर तपासणी वैध नाही त्यामुळे या कामी भरलेली रक्कम रु. ५००/- तक्रारदारास परत ~~००~~ावी अशी त्याची मागणी आहे.

मुळात महावितरणला मीटर टेस्टिंगचा अधिकार नाही असे तक्रारदाराने लेखी युक्तिवादात म्हटले आहे व त्या समर्थनार्थ MERC च्या दि. ३१ मे २०११ च्या नोटीसची प्रत जोड ~~०० १ ०६६~~

मीटरबाबत वाद असलाच तर तो ग्राहक व परवानाधारक यांच्यातच असतो. असा वाद परवानाधारकाच्याच एका विभागाने म्हणजेच विभागीय कार्यालयाच्या मीटर चाचणी कक्षाने Accuchek द्वारे मीटर टेस्ट करून मिटविण्याचा प्रयत्न करणे हे नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वाला धरून नाही. त्यामुळे या दृष्टीकोनातून महाराष्ट्र वीज नियामक आयोग (वीज पुरवठा संहिता व पुरवठ्याच्या अन्य अटी) विनियम २००५ मधील विनियम क्र. १४.४.२ च्या तरतुदीकडे पहाणे आवश्यक आहे आणि म्हणूनच MERC ने दि. ३१ मे २०११ रोजी याबाबत अधिक स्पष्टपणे सूचित केले आहे. ग्राहकास अशा मान्यताप्राप्त सुविधा केंद्रांची यादी पुरवणे देखील महावितरणवर बंधनकारक आहे असेही वरील पत्रकात स्पष्टपणे म्हटले आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी मीटर चाचणी ग्राहकासमोर नाली नाही. ज्या यंत्राद्वारे ती करण्यात आली त्याचे त्या दिवशी अंशांकन प्रमाणपत्र (Calibration Certificate) नव्हते. त्यामुळे तक्रारदारास त्याने या कामी भरलेली रक्कम रु. ५००/-परत करणे न्यायाचे दृष्टीने उचित ठरेल.

मुद्दा क्र.३ :- ज्या देयकाबाबत वाद आहे ते देयक दि. १५.०१.२०१६ चे आहे. त्या देयकाचे अवलोकन करता असे दिसते की चालू मीटर रिडींग या स्तंभाखाली FAULTY ~~१ ०६६ ०० १ ०६६~~ तसेच मीटर ' डिसेंबर २०१५ पासून सदोष ' असल्याचा शेर देयकाच्या तळटीपेतही दिला आहे. याचाच अर्थ विरुद्ध पक्षकारानाही हा मीटर FAULTY असल्याचे मान्य आहे. व ग्राहकाने तर याबाबत तक्रार केली ~~० १ ०६६~~ विरुद्ध पक्षकारांनी निकाल प्राप्त नाल्यापासून ८ दिवसांच्या अ ~~००~~ तक्रारदारास मान्यताप्राप्त सुविधा केंद्रांची यादी पुरवावी उभयपक्षानी या मीटरची मान्यताप्राप्त सुविधा केंद्रावर चाचणी करून घ्यावी व त्याचा निम्मा खर्च तक्रारदाराने व निम्मा खर्च विरुद्ध पक्षकाराने करावा असा माना निर्णय आहे. मीटर चाचणी अहवाल प्राप्त नाल्यानंतर आयोगाच्या पुरवठाविषयक

अटी विनियम, २००५ चे विनियम क्रमांक १५.४.१ नुसार तक्रारदारास देयक दुरुस्त करून देण्यात यावे. **मुद्दा क्र. ४:-** तक्रारदारास त्याच्या दि.३०.०१.२०१६ च्या अर्जानुसार वाजवी बील न देता दि. १७/०२/२०१६ रोजी विद्युत् कायदा कलम ५६(१) अनुसार 'विद्युत देयकाची थकबाकी न भरल्यामुळे विद्युत पुरवठा खंडीत करण्याची सात दिवसांची नोटीस' देणेत आली ज्यात 1j. 6027/- इतकी थकबाकी दि.२४/०२/२०१६ चे आत न भरल्यास वीज पुरवठा खंडीत करण्यात येईल असे सूचित करण्यात आले.

कायद्यातील कलम ५६ (१) च्या स्पष्ट तरतुदीनुसार विद्युत देयकाची थकबाकी न भरल्यास वीज पुरवठा खंडीत करण्यासाठी १५ दिवसांची नोटीस (१५ clear days' notice) देणे महावितरणवर बंधनकारक असताना महावितरणने १५ दिवसांचे ऐवजी ७ दिवसांची नोटीस देऊन दि. २६.०२.२०१६ रोजी अवैधरित्या वीज पुरवठा खंडीत केला असे तक्रारदाराचे म्हणणे आहे. महावितरणच्या उपस्थित प्रतिनिधीने ही कृती चुकीची नाल्याचे मान्य केले व भविष्यात योग्य ती दक्षता घेतली जाईल असे सांगितले. या कृतीबाबत मंचाने तीव्र नाराजी व्यक्त केली व कायद्यापेक्षा महावितरणचे अधिकारी मोठे आहेत काय असा सवाल उपस्थित केला.

वरील विवेचनातून हे स्पष्ट होते की महावितरणने वीज कायद्याचे कलम ५६ (१) च्या तरतुदींचे पालन न करता वीज पुरवठा खंडीत करून तक्रारदारास मनस्ताप दिला आहे व कायद्याचा उघड उघडभंग केला आहे. म्हणून विरुद्ध पक्षकारांनी संबंधित जबाबदार कर्मचाऱ्यांना/अधिकाऱ्यांना लेखी आदेश द्यावी जेणेकरून भविष्यात अशा नियमबाह्य कृतीला पायबंद बसेल.

मुद्दा क्र. ५ ते ७:- तक्रारदाराने १२/१५ दिवस वीज पुरवठा खंडीत असल्याने बागेला पाणी देऊ न शकल्याने सुमारे १६००० चे नुकसान नाल्याचे म्हटले आहे. तसेच मनस्ताप व मानहानी पोटी रु. 50,000/- मिळावे अशी मागणी केली आहे व सदर तक्रारप्रकरणी रु. २,०००/-इतका स्टेशनरी व टायपिंग या साठी खर्च आल्याने त्याचा पुनर्भरणा मिळावा अशी मागणी केली आहे.

विरुद्ध पक्षकारानी तक्रारदाराला कोणत्याही प्रकरणी अप्रत्यक्ष, परिणामरूप, अनुषंगीक, दंडात्मक, संधी अथवा लाभाचे नुकसान यासाठी भरपाई मिळण्याचा हक्क रहाणार नाही असे मह. वि. वीज नियामक आयोग (ग्रातनिमं व विद्युत् लोकपाल) विनियम, २००६ मधील तरतुदीनुसार स्पष्ट केले.

तक्रारदाराने युक्तिवादाचे वेळी अभिवेदन क्र. ५३/२०१५ प्रकरणी मा.विद्युत.लोकपाल, नागपूर यानी दि.२०.०७.२०१५ रोजी दिलेल्या निकालाचा आधार घेत नुकसान भरपाई देण्याची मागणी केली.

या निकालातील परिच्छेद क्र.७,८,१० व ११ या प्रकरणी लागू पडतात. महाराष्ट्र वीज नियामक आयोग (ग्रातनिमं व विद्युत् लोकपाल) विनियम, २००६ च्या विनियम क्र. ८.२ (३) अन्वये नुकसान भरपाई देण्याचा अधिकार या मंचाला आहे.

१०/१५ दिवस वीज पुरवठा खंडीत असल्याने बागेला पाणी देता आले नाही त्यामुळे 1j. 16,000/-चे नुकसान नाले. याबाबत कोणताही पुरावा तक्रारदाराने सादर केला नाही. तसेच नक्की किती दिवस वीज पुरवठा खंडीत नाला याबाबत संभ्रम आहे कारण वीज पुरवठा पूर्ववत केव्हा केला याची तारीख उभयपक्षी दाखल दस्तऐवजात दिलेली नाही.

मात्र तक्रारदारास कायद्यातील तरतुदींचा भंग करून कमी दिवसाची नोटीस देऊन २६.२.१६ ला वीज पुरवठा खंडीत केला व तारखेबाबत महावितरणने आक्षेप घेतला नाही त्यामुळे वीज पुरवठा दि. २६.०२.२०१६ रोजी खंडीत नाला हे तक्रारदाराचे म्हणणे मान्य करावे लागेल. याचाच अर्थ सदर वीज

पुरवठा अवैधरित्या खंडीत (Illegal Disconnection) करण्यात आला त्यामुळे तक्रारदार मनस्ताप व मानहानी पोटी भरपाईस पात्र आहे.

तक्रारदाराने रु. २०००/- खर्चाच्या पुनर्भरण्याची मागणी केली आहे. खर्चाच्या पावत्या जोडल्या नाहीत. मात्र तक्रारदारास दाखल दस्तऐवजावरून टायपिंग,नेरॉक्स इत्यादीचा खर्च करावा लागला आहे हे उघड आहे.

विचार करता विरुद्ध पक्षकारांनी तक्रारदारास रु. १५,०००/- इतकी एकरकमी नुकसान भरपाई करणे न्यायाचे दृष्टीने उचित होईल. व सदर रक्कम संबंधित कसूरवार अधिकारी/कर्मचारी यांचे पगारातून वसूल करण्याची विरुद्ध पक्षकारांना मुभा राहिल.

श्री . एस. बी.माईणकर
सदस्य
ग्रातनिमं,कोकण परिमंडल

दिनांक :- 11.10.2017

ठिकाण :- रत्नागिरी.

निर्णायक मत

महाराष्ट्र वीज नियामक आयोग विनियम, २००६ अन्वये मला या मंचाचा सचिव व कार्यकारी अभियंता या नात्याने या प्रकरणा संदर्भात सुनावणी कालावधीत विशिष्ट हक्क व निर्णयाचा अधिकार असल्याने या नियमांचे अधीन राहून आदेशास अनुसरून माने निर्णायक मत (casting vote) स्पष्ट करू इच्छितो की,

- 1) तक्रारदार ग्राहकाने सुनावणीच्या वेळी दि.२३.०८.२०१७ रोजी सादर केलेल्या लेखी युक्तिवादात 16,000/- नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत उल्लेख केलेला नाही.व रु. १६,०००/- नुकसान भरपाई बाबत कोणतेही ठोस पुरावे सादर केलेले नाहीत. त्यामुळे तक्रार ग्राहकास नुकसान भरपाई देता येणार नाही.
- 2) विद्युत लोकपाल नागपूर यांनी अभिवेदन क्र. ५३/२०१५ दि. २०.०७.२०१५ रोजी दिलेल्या निकालाचा आधार घेत नुकसान भरपाईची मागणी केली. सदर निकालामध्ये प्रतिवादी यांनी तक्रारदाराचा विद्युत पुरवठा नोटीस न देता खंडीत केलेला होता.

विरुद्ध पक्षकार यांना तक्रारदार ग्राहकास थकबाकी न भरल्यास विद्युत पुरवठा ७ दिवसांत खंडीत करण्यात येईल अशी नोटीस दिलेली होती. परंतु नियमाप्रमाणे १५ दिवसांची नोटीस दिलेली नव्हती. विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच आणि विद्युत लोकपाल) विनियम, 2006 च्या 8.2 (C) अन्वये तक्रारदाराला कोणत्याही प्रकरणी अप्रत्यक्ष, परिणामरूप, अनुषंगीक, दंडात्मक संधी अथवा लाभाचे नुकसान यासाठी भरपाई मिळण्याचा हक्क रहाणार नाही. त्यामुळे तक्रारदार ग्राहकास नुकसान भरपाई देता येणार नाही.

वरील तरतुदी व निष्कर्षानुसार मंचाचा वरील आदेश कायम करण्यात येत असून हा आदेश उभयपक्षांना बंधनकारक राहिल.

श्री.एस.एस.तायडे
कार्यकारी अभियंता
ग्रातनिमं, कोकण परिमंडल

दिनांक :- 11.10.2017
ठिकाण :- रत्नागिरी.